

Γενίτσαροι και Μπούλες Νάουσα, Μακεδονία

Αυτό που είναι
ξεχωριστό σε αυτό το
έθιμο είναι η
ευπρέπεια και η
συγκίνηση σε αντίθεση
με την αταξία, τα
σατυρικά τραγούδια
και την αστεία
μεταμφίηση που
ξέρουμε για τις
Απόκριες.

Οι “Μπούλες”
είναι άντρες
ντυμένοι
γυναικεία, ενώ οι
“Γενίτσαροι” είναι
ντυμένοι με
φουστάνες. Και
οι δύο φορούν
μια ιδιόμορφη
μάσκα.

Πολλοί ισχυρίζονται
ότι το έθιμο έχει τις
ρίζες του σε
αρχαίες
διονυσιακές
γιορτές. Το σίγουρο
όμως είναι ότι με το
πέραςμα του
χρόνου το έθιμο
συνδέθηκε με την
τουρκοκρατία και
το παιδομάζωμα.

Όπως λέγεται, στα χρόνια της τουρκοκρατίας οι Αρματολοί και οι Κλέφτες, με την ευκαιρία της Αποκριάς, κατέβαιναν στην πόλη με αυτές τις μάσκες ή ντυμένοι γυναίκες για να ξαναδούν επιτέλους μετά από καιρό την οικογένειά τους,

να μαζέψουν τρόφιμα αλλά και χορεύοντας να έρθουν σε συνεννόηση με τους δικούς τους για τον αγώνα της επανάστασης και της ελευθερίας.

Επιπλέον έβρισκαν την ευκαιρία να συγκεντρώσουν μυστικά ασημένια φλουριά για τον αγώνα τα οποία και έραβαν στα ρούχα τους.

Τις δύο Κυριακές της Αποκριάς και την Καθαρά Δευτέρα ο αρχηγός της ομάδας (μπουλούκι), μαζεύει έναν έναν τους Γενίτσαρους πηγαίνοντας από σπίτι σε σπίτι συνοδεία με τα παραδοσιακά μουσικά όργανα του τόπου.

Εκεί πολλοί συγγενείς και φίλοι έχουν μαζευτεί από νωρίς για να
καμαρώσουν το παλικάρι τους ντυμένο Γενίτσαρο .

Μόλις ο Γενίτσαρος ακούσει από μακριά τα όργανα να έρχονται θα βγει στο μπαλκόνι και με μία δυνατή κίνηση θα ανοίξει τα χέρια του

και θα κάνει ένα εντυπωσιακό τράνταγμα το στήθος δεξιά-αριστερά, ώστε να κουδουνίζουν τα εκατοντάδες φλουριά που έχει ραμμένα πάνω του.

Στη συνέχεια ο Γενίτσαρος παίρνοντας χειραψία και πηδώντας στα δύο του πόδια, θα χαιρετήσει όλους τους ανθρώπους του σπιτιού καθώς και όσους τον βοήθησαν στο ντύσιμο, το οποίο κρατάει πάνω από δύο ώρες!

Φτάνοντας στην εξώπορτα του σπιτιού θα κάνει τρεις φορές το σταυρό του κι αφού φιλήσει το χέρι της μητέρας και του πάτερα του,

θα χορέψει μαζί με το μπουλούκι ένα χορό κάτω από το σπίτι του κι έπειτα θα φύγει μαζί με τους υπόλοιπους Γενίτσαρους για το επόμενο σπίτι.

Αφού μαζευτεί όλο το
μπουλούκι θα πάνε στο
Δημαρχείο. Ο ζουρνάς
εκεί παίζει τον «Ζαλιστό»
κι οι Γενίτσαροι γέρνουν
το κορμί τους πίσω και
τινάζονται αγέρωχα.

Αντίθετα η Μπούλα κάνει υποκλίσεις, προσκυνώντας ως το χώμα.

Μόλις πάρουν την άδεια
από τον Δήμαρχο θα
αρχίσουν τη χορευτική
τους πορεία στους
δρόμους της Νάουσας.

Όλοι μαζί γυρίζουν στους δρόμους και τις πλατείες, χορεύοντας προκαθορισμένα τραγούδια με ειδικό τρόπο, που θυμίζει πολεμικό χορό αφού κάθε τόσο σηκώνουν τα βαριά σπαθιά και τα χτυπάνε μεταξύ τους στον αέρα.

Οι περισσότεροι χοροί είναι αντρικοί εκτός από τη Μακρυνίτσα που χορεύεται από τη Μπούλα, η οποία θα τον σύρει με σοβαρότητα και μεγαλοπρέπεια όπως αρμόζει σε ένα χορό που είναι για το ολοκαύτωμα και την καταστροφή της Νάουσας το 1822 από τους Τούρκους.

Όσο οι Γενίτσαροι φορούν τις μάσκες δεν επιτρέπεται να χορέψει μαζί τους κανείς από τους θεατές. Όταν τις βγάλουν, τότε ξεκινάει ένα μεγάλο πανηγύρι που κρατάει μέχρι τις πρωινές ώρες. Στο έθιμο συμμετέχουν και παιδιά.

Την Καθαρά Δευτέρα οι Γενίτσαροι βγάζουν τη μάσκα, τον πρόσωπο όπως ονομάζεται και ξεχύνονται και πάλι στους δρόμους αποκαλυμμένοι.

“Πρόσωπος” είναι η μάσκα που φοράει ο Γενίτσαρος, κέρινη από μέσα για να μένει δροσερό το πρόσωπο και γύψινη απ’ έξω. Ο πρόσωπος, που έχει για μάτια και στόμα μικρές σχισμές, στερεώνεται πάνω στο ταράμπουλο, ένα μακρύ μεταξωτό ύφασμα.

Παλαιότερα, όταν επέστρεφαν αργά στο σπίτι τους, κοιμόνταν ντυμένοι σε μια καρέκλα, έτσι ώστε την επόμενη μέρα να είναι έτοιμοι και να μη χρειάζεται να ξαναντυθούν καθώς το ντύσιμο ήταν πολύωρο.

Η μάσκα της Μπούλας,
η οποία ακολουθεί
κάθε μπουλούκι
Γενιτσάρων
χορεύοντας σοβαρή
και περήφανη, είναι
βαμμένη με
κατακόκκινα μάγουλα
και χείλη.

ΕΥΡΩΚΙΝΗΣΙΑ/ΑΝΑΤΟΛΙΑ/ΑΙΜΑΤΗΣ 210259 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΗΛΕΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
ΘΕΜΑ: ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΜΑΟΥΣΑΣ, ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΙ ΚΑΙ ΜΠΟΥΛΑΣ

Η Μπούλα στο κεφάλι φοράει εντυπωσιακά ψεύτικα λουλούδια με κορδέλες και τούλινο πέπλο. Το φόρεμά της είναι πολύχρωμο με φουρό και φοράει ένα βελούδινο κεντητό γιλέκο με μανίκια.

Τα όργανα, νταούλι και ζουρνάς, είναι οι πρωταγωνιστές των γλεντιών που γίνονται τις δυο τελευταίες Κυριακές της Αποκριάς μαζί με τους νόστιμους μεζέδες, τις πίτες και το γλυκό κρασί της Νάουσας.

Ευχαριστούμε!

Η Α' τάξη

του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κηφισιάς

ΑΝΔΡΙΑΝΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΑ

ΑΥΓΕΡΙΝΗ

ΑΙΜΙΛΙΟΣ

ΜΑΡΚΕΛΛΑ

ΘΩΜΑΙΣ

ΕΒΕΛΥΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΝΑΣΟΣ

ΣΟΦΙΑ

ΜΑΞΙΜΟΣ

ΑΙΜΙΛΙΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΜΑΡΤΖΥ

ΑΡΗΣ

ΜΕΛΙΝΑ

Η δασκάλα της τάξης
Εύη Μπλιάτκα